Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ NA hARDTEISTIMÉIREACHTA

OIDEACHAS REILIGIÚNACH – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ hAOINE, 19 MEITHEAMH 2009 – MAIDIN, 9.30 go dtí 11.30

Iomlán na Marcanna: 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

CAITHFIDH IARRTHÓIRÍ IAD SEO A LEANAS A FHREAGAIRT:

- **DHÁ CHEIST** AS AONAD A hAON
- **DHÁ CHEIST** AS AONAD A DÓ
- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A TRÍ

AONAD A hAON

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

CAITHFIDH TÚ **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

CEIST 1. FEALSÚNACHT

Freagair a) agus b).

a) Tabhair breac-chuntas ar cheann **amháin** de phríomhsmaointe fealsúnacha Arastatail. (20 marc)

b) Mínigh cén fáth a raibh ceann **amháin** de smaointe Arastatail tábhachtach i bhforbairt na fealsúnachta. (20 marc)

CEIST 2. MIOTAS AGUS CREIDEAMH

Freagair a), b) agus c).

a) Tabhair breac-chuntas ar mhiotas **amháin** a chuireann in iúl rud a chreid daoine fadó. (10 marc)

b) Déan próifíl den tuiscint ar Dhia/ar dhéithe a fhaightear i miotas ársa **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air. (15 mharc)

c) Déan comparáid idir na creidimh reiligiúnacha atá i gceist san aondiachas agus san ildiachas. (15 mharc)

CEIST 3. SLITE CHUN DEARCADH AR AN SAOL

Freagair a), b) agus c).

a) Tá slite reiligiúnacha éagsúla ag daoine chun dearcadh ar an saol –

- Aeistéitiúil
- Cráifeach
- Fileata

Déan cur síos ar a bhfuil i gceist le ceann **amháin** de na slite reiligiúnacha thuas chun dearcadh ar an saol. (10 marc)

b) Tabhair breac-chuntas ar shampla de cheann **amháin** de na slite reiligiúnacha seo a leanas chun dearcadh ar an saol –

- Mistiúil
- Fáidhiúil

(10 marc)

c) Ainmnigh duine mór le rá sa traidisiún daonnachach agus tabhair breac-chuntas ar phríomhphointe **amháin** de dhearcadh an duine sin ar an saol. (20 marc)

AONAD A DÓ

(160 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

CAITHFIDH TÚ **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: A BUNÚS AGUS A CUR IN IÚL COMHAIMSEARTHA

Freagair a), b) agus c).

a) Déan cur síos ar ar tharla nuair a tugadh Íosa chun trialach os comhair an Sanhedrin *nó* os comhair Phointias Píoláit agus mínigh cén fáth ar tharla an triail sin. (40 marc)

b) Mínigh cén fáth a raibh deacrachtaí ag ceann **amháin** de na pobail luath-Chríostaí atá liostaithe thíos teagasc Íosa a leanúint.

- Coraint
- Filipí
- Teasaloinicé

(20 marc)

c) Tabhair breac-chuntas ar shlí **amháin** ar chuir baill de phobal luath-Chríostaí atá liostaithe in *b)* thuas teagasc Íosa i bhfeidhm ina saol. (20 marc)

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a), b) agus c).

a) Déan cur síos ar thuiscint an tslánaithe/na saoirse a fhaightear i gceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

- An Búdachas
- An Hiondúchas
- An tIoslamachas

(20 marc)

b) Scrúdaigh an tuiscint ar an slánú/saoradh a fhaightear sa Chríostaíocht *nó* sa Ghiúdachas. (20 marc)

c) Tabhair breac-chuntas ar phríomhchreidimh reiligiúnacha ceann **amháin** díobh seo a leanas:

- Reiligiún Traidisiúnta na hAfraice
- Gluaiseacht Reiligiúnach Nua
- Creideamh na mBaha'i
- Reiligiún na Síne
- Reiligiún na Saíceach

(40 marc)

ROINN D TEACHT AR CHINNEADH MORÁLTA

Freagair a), b) agus c).

a) Déan cur síos ar **dhá** thréith a bhaineann leis an aibíocht mhorálta. (20 marc)

b) Tabhair breac-chuntas ar a bhfuil i gceist i gcéim **amháin** den aibíocht mhorálta a ngabhfadh duine tríthi sula mbainfeadh sé/sí aibíocht mhorálta amach. (20 marc)

c) Scrúdaigh an chaoi a dtiocfadh duine a bheadh aibí ó thaobh na moráltachta de ar chinneadh faoina bhfuil ceart nó mícheart maidir le ceist mhorálta **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat uirthi.

(40 marc)

AONAD A TRÍ

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO.

CAITHFIDH TÚ CEANN **AMHÁIN** DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN E AN REILIGIÚN AGUS AN INSCNE

Freagair a) agus b).

a) Tabhair breac-chuntas ar **dhá** shampla a thaispeánann an tionchar is féidir a bheith ag inscne duine ar a t(h)aithí ar an reiligiún sa domhan inniu. (40 marc)

b) *Ar na mná a raibh tionchar acu ar reiligiúin dhomhanda bhí –*

- BUNAITHEOIRÍ ORD REILIGIÚNACH
- SCRÍBHNEOIRÍ REILIGIÚNACHA
- LEASAITHEOIRÍ SÓISIALTA
- SMAOINTEOIRÍ SPIORADÁLTA

Roghnaigh bean **amháin** as ceann ar bith de na catagóirí thuas agus tabhair breac-chuntas ar scéal a beatha faoi gach ceann de na ceannteidil seo a leanas:

i. An obair a rinne sí. (20 marc)

ii. Tionchar a beatha ar an traidisiún reiligiúnach lenar bhain sí. (20 marc)

ROINN G ADHRADH, PAIDREOIREACHT AGUS DEASGHNÁTHA

Freagair a) agus b).

a) i. Tabhair breac-chuntas ar an tuiscint ar cad is sacraimint ann i sainchreideamh Críostaí **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat air. (20 marc)

ii. Scrúdaigh an pháirt a ghlacann **dhá** shiombail i gceiliúradh sacraimintiúil a bhfuil staidéar déanta agat air. (20 marc)

b) Déan comparáid idir an tslí a mbítear ag guí in **dhá** cheann de na mór-reiligiúin dhomhanda seo a leanas, agus tú ag tagairt don áit agus do na hamanna a mbítear ag guí.

◆ An Búdachas ◆ An Chríostaíocht ◆ An Hiondúchas ◆ An tIoslamachas ◆ An Giúdachas

(40 marc)

ROINN H AN BÍOBLA: LITRÍOCHT AGUS TÉACS DIAGA

Freagair a) agus b).

a) Pléigh tionchar an Bhíobla ar ghrúpa **amháin** a bhfuil staidéar déanta agat orthu. (40 marc)

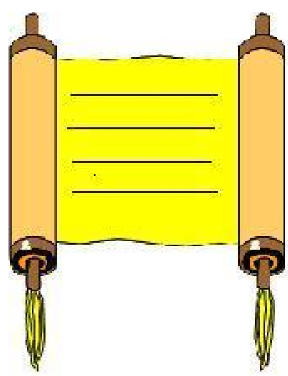

b) Scrúdaigh a bhfuil i gceist i gceann **amháin** de na téacsanna seo a leanas as scrioptúir na nEabhrach agus mínigh cén fáth a bhfuil an téacs sin tábhachtach i dtraidisiún reiligiúnach.

- Na Deich nAitheanta (Eacsadas 20:1-21)
- Laoi Hanná (1 Samúéil 2:1-10)
- Iosrael Athbhunaithe (Íseáia 52:13-53:12) (40 marc)

ROINN J   AN REILIGIÚN AGUS AN EOLAÍOCHT

Freagair a) agus b).

a) Déan cur síos ar fhionnachtain **amháin** de chuid Galileo faoin gcruinne. (40 marc)

b) Mínigh cén fáth a raibh tionchar ag fionnachtana Galileo faoin gcruinne ar an ngaol idir an reiligiún agus an eolaíocht. (40 marc)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán